

Тарози, ўлчов ва шу каби нарсалардан уриб қолиш

21:35 / 12.02.2019 4523

Аллоҳ таоло айтади:

«(Ўлчов ва тарозидан) **уриб қолгувчи кимсаларга ҳалокат бўлгай! Улар одамлардан (бирон нарсани) ўлчаб олган вақтларида тўла қилиб оладиган, уларга ўлчаб ёки тортиб берган вақтларида эса кам қилиб берадиган кимсалардир**» (Мутаффифун сураси, 1-3).

Яъни, улар шундай кимсаларки, агар ўзлари бошқалардан бирон нарса олишса, тўлиқ қилиб олишади, бошқаларга бирон нарса сотишса, уриб қолишади.

Суддий розияллоҳу анҳу айтадилар: «Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам Мадинага келган вақтларида у ерда Абу Жуҳайна исмли киши бор эди. Унинг иккита «микёли» (ўлчов асбоби) бўлиб, бири билан одамларга ўлчаб берар, иккинчиси билан ўзига ўлчаб олар эди. Шу боис Аллоҳ мазкур оятни нозил қилди».

Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам айтдилар: «Беш иш беш ишга боғлиқ». «Ё Расулulloҳ, бири иккинчисига боғлиқ бўлган беш иш қайси?» деб сўрашди. «Қайси қавм аҳдини бузса, Аллоҳ уларга душманларини ҳукмрон қилиб қўяди. Аллоҳ нозил этган нарсадан бошқаси билан ҳукм қилса, уларда фақирлик ёйилади. Фаҳш ишлари авж олса, Аллоҳ уларга

ўлат юборади, яъни ўлим кўпаяди. Ўлчов ва тарозидан уриб қолса, набототлар ўсмай, бир неча йил қурфоқчиликка дучор бўладилар. Закот бермасалар, ёмғир ёғмай қўяди», дедилар» (Табароний ривояти).

«Улар ўзларининг улуғ бир кунда - барча одамлар бутун оламлар Парвардигори ҳузурида тик туриб (ҳисоб-китоб қилинадиган, ўрталарида ҳукм этиладиган қиёмат) кунда қайта тирилгувчи эканликларини ўйламайдиларми?!» (Мутаффифин сураси, 4-6).

Зажжож айтганларки: «Агар ўйлаганларида эди, ўлчов ва тарозидан уриб қолмаган бўлишарди».

Молик ибн Динор айтадилар: «Қўшнимнинг олдига кирдим. У ўлими яқинлашиб қолган, қайта-қайта: «Иккита оловли тоғ, иккита оловли тоғ», дер эди. Ундан: «Нима деяпсан?» деб сўраган эдим, «Эй Абу Яҳё, менинг иккита ўлчов асбобим бўлиб, бири билан ўзимга ўлчаб олар, иккинчиси билан бошқаларга ўлчаб берар эдим», деди. Ўрнимдан туриб ўлчов асбобининг бири билан иккинчисини ура бошладим. Шунда у: «Эй Абу Яҳё, бири билан иккинчисини ургангингиз сайин, иш - ҳолатим жиддийлашиб, қийинлашиб кетяпти», деди. У кейинроқ шу касали сабабли вафот этди».

Бировларнинг ҳақидан уриб қолиш ўғирлик, хиёнат ва ҳаром ейишнинг бир кўриниши бўлиб, бу ишни қилганларга Аллоҳ «вайл» билан таҳдид солди. Вайл - шиддатли азоб, бошқа бир ривоятда айтилишича, жаҳаннамдаги водий бўлиб. Агар унга дунёдаги тоғлар туширилса, ҳарорати юқорилиги боис тошларини эритиб юборади.

Салафлардан бири айтган экан: «Ҳар бир (ўлчов асбобида) ўлчовчи ва (тарозида) тортувчи кишининг дўзахий эканлигига гувоҳлик бераман. Чунки Аллоҳ сақлаганлардан ташқари бирон кимса саломат қолмайди бундан».

Солиҳлардан яна бири айтади: «Бир беморни кўргани бордим. Ўлими яқинлашиб, ўзини билмай ётган экан. Унга ҳар қанча «Шаҳодат» калимасини талқин қилсам ҳам, тили ҳеч айланмасди. Ўзига келгач: «Биродар, шаҳодатни шунча талқин қилсам ҳам, тилингиз сира айланмади-я. Тинчликми ўзи?» деб сўраган эдим, «Тарозининг тили (палласи) тилимни босиб, гапиртирмай қўйди», деди. «Нима, тарозидан уриб қолармидингиз?» дея сўраган эдим, «Йўқ, Аллоҳга қасамки, ундай эмас. Бироқ вақтида тарозимнинг тўғрилигини текшириб турмас эдим», деб жавоб берди».

Тарозининг тўғрилигига эътибор бермаган кишининг ҳоли шу бўлса, уриб қоладиганларнинг аҳволи қандай бўлар экан?!

Нофиъ розияллоҳу анҳу айтадилар: «Ибн Умар розияллоҳу анҳумо сотувчининг олдидан ўтатуриб: «Аллоҳдан қўрқ, ўлчов ва тарозини тўғри қил. Чунки уриб қолувчилар терлари то қулоқларининг ярмигача кўмиб юбормагунича тўхтатиб туриладилар», дедилар.

Салафлардан бири айтган экан: «Кам қилиб берган битта дони сабабли кенглиги осмонлару ерча келадиган жаннатни сотиб юборган кимсага вайл бўлсин. Ортиқча олган битта дони сабабли вайлни сотиб олган кимсанинг ҳолига вой бўлсин».

Аллоҳ таолодан афв ва барча балою офатлардан офият тилаймиз. Албатта, У саховатли, марҳаматли зотдир.

«Гуноҳи кабиралар» китобидан